

EĞİTİMDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

EĞİTİM SEN

Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası

Adına Sahibi

Kemal Irmak

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Zülcüf Güneş

Dizgi / Tasarım: Serpil Ergün

Yayın Yönetim Yeri

Cinnah Cad. Willy Brandt Sokak No: 13 06680

Çankaya / ANKARA

Tel: +90.312 439 01 14 (pbx) / Fax: +90.312 439 01 18

Web: www.egitimsen.org.tr

E-mail: bilgi@egitimsen.org.tr

Eğitim Sen tarafından hazırlanmıştır.

Eğitim Sen Bülteni ekidir.

Yayın hakkı Eğitim Sen'e aittir.

Eylül 2024

Baskı: Hermes Ofset Baskı Hizmetleri Ltd.

Büyük Sanayi 1. Cadde No: 105 İskitler / Ankara

Tel: 0312 384 34 32 Faks: 0312 341 01 98

Basım Tarihi: 20.09.2024

ÖNSÖZ

Türkiye'nin eğitim sistemi, yıllardır yapısal sorunlarla boğuşmaktadır. Eğitim, bireylerin bilgi edinmesi kadar, demokratik ve eşit bir toplum inşası için de hayati bir öneme sahiptir. Ancak son yıllarda eğitim politikaları, bilimsel ve laik eğitimi zayıflatmakta ve ideolojik çıkarlara hizmet etmektedir.

Özellikle "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" gibi dayatmalar, eğitimde bilimsel düşünceyi geriletken ve toplumsal cinsiyet eşitliğini zayıflatan içerikler öne çıkmaktadır. Benzer şekilde, MESEM uygulamaları da, çocukları düşük ücretli işlerde çalıştırarak eğitimden kopmalarına neden olmakta, ÇEDES ve benzeri projelerle eğitime dinci referanslarla şekil verilmeye çalışılmaktadır.

Kamusal eğitim, herkesin eşit koşullarda nitelikli eğitim almasını sağlayan en önemli araçtır. Ancak, eğitimin ticarileşmesi ve özelleştirilmesi, eğitimde eşitlik ilkesini ortadan kaldırmakta ve dezavantajları büyütmektedir.

İşgücü Uyum Programı (İUP), okullarda temizlik hizmetlerini geçici ve güvencesiz iş gücüyle çözmeye çalışarak hijyen sorunlarına yol açmaktadır. Eğitimin tüm bileşenlerinin tam zamanlı ve güvenceli istihdamı talebimizin önemi yaşanan bu somut sorunla da ispatlanmıştır.

Eğitim Sen olarak tüm kamusal eğitim alanlarının ve çalışanlarının ekonomik sorunlarının çözüme kavuşturulması için, kasım ayında başlanacak bütçe görüşmelerini bir mücadele takvimi olarak görüyoruz.

Öğretmenlik Mesleği Kanunu, öğretmenlerin itibarını zedeleyen ve meslektaşlar arasında eşitsizlik yaratan bir yapıya bürünmüştür. Bu kanun, öğretmenlerin mesleki gelişimini bilimsel normlar ışığında garanti altına almak yerine kariyer basamakları, eğitim akademileri gibi uygulamalarla rekabeti teşvik etmektedir.

Bu broşürde, eğitim emekçilerinin örgütlü mücadelesiyle çözüm önerilerimizi bulacaksınız. Birlikte hareket ederek eğitimde adaleti sağlamak mümkündür. Unutmayın, çözüm örgütlenmekten geçer.

Umut sende, umut Eğitim Sen'de!

Merkez Yürütme Kurulu

Eğitimde;

- ⊗ Atama
- ⊗ Öğretmen
- ⊗ Maaşlarda eşitlik
- ⊗ Atamalarda liyakat
- ⊗ Okullarda can güvenliği
- ⊗ Ders kitaplarında nitelik
- ⊗ Kurumlarda temizlik görevlisi
- ⊗ Öğretmenlik Meslek Kanunu'nda öğretmen

YOK! YOK!

Bakan Tekin:

"Türkiye eğitim anlamında sessiz bir devrim gerçekleştirdi."

EGİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİ SENDİKASI

www.egitimsen.org.tr
bilgi@egitimsen.org.tr

Yusuf sınıfı temizle.

Tekin çöprü dök.

"eğitimden tasarruf olmaz"

EGİTİME BÜTÇE

OKULLARA ÖDENEK istiyoruz!

EGİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİ SENDİKASI

www.egitimsen.org.tr
bilgi@egitimsen.org.tr

“TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ” VE MÜFREDAT DEĞİŞİKLİKLERİ

SORUNLAR

Laiklik ve Bilimsel Eğitime Aykırılık: “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” adı altında yapılan müfredat değişiklikleri eğitimin içeriğindeki dinci, gerici, ırkçı, cinsiyetçi öğelerin yoğunlaşmasıyla birlikte bilimsel ve laik eğitime adeta meydan okumaktadır. Müfredattaki ‘tek din, tek mezhep’ anlayışı doğrultusunda sadece belli bir dinin ve mezhebin öne çıkarılması, farklı inanç gruplarının dışlanmasına, yok sayılmasına neden olmaktadır.

Eleştirel Düşünme Eksikliği: Müfredat değişiklikleri ile özellikle sosyal bilimler ve tarih derslerinin kapsamının daraltılması eleştirel düşünme yetilerini zayıflatmaktadır.

Cinsiyet Eşitsizliği ve Ataerkil Yaklaşım: Müfredat değişikliği eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliğine yine yer vermeyerek, kız çocuklarının ve kadınların haklarını yok saymakta, geleneksel cinsiyetçi rolleri pekiştirmekte, cinsiyet ayrımcılığını ve eşitsizliğini derinleştirmektedir.

Bilimsel Eğitimin Zayıflaması: Doğa bilimleri derslerinde evrim teorisi gibi bilimsel gerçekler ya yüzeysel işlenmekte ya da göz ardı edilmekte, bunun bir sonucu olarak bilimsel eğitimin niteliği düşmektedir.

İdeolojik Dayatma: “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” adı altında yapılan değişiklikler, iktidarın siyasal-ideolojik yönlendirmeleri doğrultusunda, müfredat siyasal-ideolojik bir dayatma aracı olarak kullanılmaktadır.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Bilimsel ve Laik Eğitim Güçlendirilmelidir: Müfredat değişiklikleri, bilimsel ve laik esasları temel alacak şekilde yapılmalıdır. Eğitimde ideolojik değil, nesnel ve bilimsel içeriklerin yer alması sağlanmalıdır.

Eleştirel Düşünme Becerileri Teşvik Edilmelidir: Sosyal bilimler ve tarih derslerinin kapsamı genişletilmeli, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirecek yöntemler ve konular müfredata dahil edilmelidir. Geleneksellik ve pragmatizmden uzaklaşarak, evrensel değerlere ve insan haklarına dayalı bilimsel tarih metodu ile çoğulcu bir bakış açısı benimsenmelidir.

oğulcu ve Kapsayıcı bir Müfredat Hazırlanmalıdır: Farklı etnik kimliklere, kültürlere, dinlere ve mezheplere yönelik içeriklerin müfredata eklenmesi gerekmektedir. Bu, öğrencilerin hem kendi kimliklerini hem de başka kimlik ve kültürleri tanımalarını ve anlamalarını sağlayacaktır.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Esas Alınmalıdır: Kadınların ve kız çocuklarının haklarını yok sayan geleneksel cinsiyetçi yaklaşımlar müfredat içeriğinden çıkarılmalı, müfredat ve tüm eğitim politikaları cinsiyet eşitliğini esas alan bir perspektifle hazırlanmalıdır. Toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimin tüm kademelerinde ve üniversitelerin tüm bölümlerinde zorunlu ders olarak okutulmalıdır.

Bilimsel Gerçekler Müfredata Dahil Edilmelidir: Evrim teorisi başta olmak üzere, bilimsel gelişmelerin tarihsel bağlamı ve güncel gelişmeleri, bilimsel düşünme teknikleri temel alınarak her ders içeriğine dahil edilmelidir. Eleştirel ve sorgulayıcı bir bakış açısıyla sebep-sonuç ilişkileri bu bağlamda işlenmelidir.

Müfredatta İdeolojik Dayatmalardan Kaçınılmalıdır: Müfredat, öğrencilere iktidarın ideolojik bakış açısını empoze etmek yerine, çoğulcu, demokratik, bilimsel ve evrensel değerleri içeren bir çerçevede hazırlanmalıdır.

OKULLARDA DİNİ ETKİNLİKLER ÜZERİNDEN LAİK, BİLİMSEL EĞTİM HEDEF ALINMAKTADIR

SORUNLAR:

Okullarda Dini Etkinliklerin Yaygınlaşması: “Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum” (ÇEDES) projesi kapsamında öğrenciler, çeşitli dini etkinliklere ve seminerlere zorunlu olarak katılmaktadır. Bu durum, eğitim kurumlarının tarafsızlık ilkesine aykırı düşmekte, öğrencilerin inanç özgürlüğü açısından baskı hissetmesine neden olmaktadır. Dini içerikli etkinliklerin okullarda düzenlenmesi, inanç özgürlüğü üzerinden dışlanma riski doğurmakta ve toplumsal ayrışmayı derinleştirmektedir.

Laik Eğitim İlkelerine Ayrıklık: Laiklik, devletin tüm inanç gruplarına eşit mesafede durmasını ve eğitimin sorgulayıcı, eleştirel ve objektif temellere dayandırılmasını gerektirir. Ancak son yıllarda eğitim müfredatında dini içeriklerin ağırlığının artması, eğitimde laiklik ilkesinin göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Müfredatta dinin ve milliyetçiliğin öne çıkarılması, öğrencilere farklılıklara saygı ve eleştirel düşünme becerilerinin kazandırılmasını engellemektedir.

ÇEDES Projesi ve Zorunlu Değerler Eğitimi: ÇEDES ve benzeri projeler, dini temelli bir değerler eğitimini ön planda tutmakta, evrensel, toplumsal ve insani değerler bütününe görmezden gelmektedir. Bu darlık, öğrencilerin eleştirel ve bilimsel düşünme becerilerinin gelişimini sınırlamaktadır. Projelerin içeriği, dini değerleri merkeze alırken, öğrencilerin evrensel değerleri kavramalarını zorlaştırmaktadır. Bu tür projeler, laik, bilimsel eğitim anlayışıyla çalışmakta ve çocuğun üstün yararını gözetmeyerek, çocukların pedagojik gelişimlerine zarar vermektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Bilimsel ve Laik Eğitim Esas Alınmalıdır: Eğitimin en temel ilkeleri; sorma, sorgulama ve eleştirmeyi temel alan laiklik ve bilimsellik olmalıdır. Okullarda dini içerikli etkinliklerin düzenlenmesi yerine, bilimsel düşünceye, insan haklarına ve demokrasiye dayalı bir eğitim verilmelidir. Din eğitimi, isteyen öğrencilerin seçmeli ders kapsamında alabileceği şekilde düzenlenmeli, din dersi zorunlu olmaktan çıkarılmalıdır.

Farklı İnanç Gruplarına Saygılı Olunmalıdır: Eğitim müfredatında yönlendirme ve özendirmeden uzak durulmalı, tüm inanç gruplarının eşit şekilde yer alması sağlanmalıdır. Sadece bir dine ve mezhebe dayalı bilgi yerine, inanç özgürlüğünün esas alındığı bir program oluşturulmalıdır.

Çok Dillilik Temelinde Anadilinde Eğitimin Önündeki Engeller Kaldırılmalıdır: Dil bir iletişim aracı olmanın yanında o dili konuşan toplumun tarihinin ve kültürünün taşıyıcısıdır. Farklı dillerin varlığını inkâr eden, onları dışlayan 'tek dil- tek millet, tek kimlik' ideolojisi terk edilerek, çok dillilik temelinde anadilinde eğitim müfredatı içeriklerine eklenmelidir.

Eleştirel Düşünme Becerileri Teşvik Edilmelidir: Müfredatta öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirecek derslere ve etkinliklere yer verilmelidir. Tarih, sosyal bilimler ve felsefe gibi derslerde öğrencilerin bağımsız düşünme kapasitelerini artıracak bilimsel yaklaşımlar benimsenmelidir.

Laiklik İlkesine Uygun Eğitim Politikaları Oluşturulmalıdır: Eğitim sistemi, siyasi ve dini ideolojilerden arındırılmalı, devlet inanç özgürlüğünü esas alarak tarafsızlığını korumalıdır. Millî Eğitim Bakanlığı, eğitim politikalarını laiklik ilkesine uygun bir şekilde düzenleyerek, eğitimin herkes için eşit ve tarafsız olmasını sağlamalıdır.

EKONOMİK KRİZİN EĞİTİME ETKİLERİ

SORUNLAR

Eğitim Masrafları Artıyor: Ülkemizde yaşanan derin yoksulluk, okul kıyafetleri, kırtasiye malzemeleri, servis ücretleri gibi eğitimin temel giderlerinde son yıllarda yaşanan büyük artışlar, velilerin maddi anlamda zorlanmasına yol açmaktadır. Özellikle dar ve orta gelirli aileler, çocuklarının en temel eğitim ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelmiştir. Kırtasiye malzemeleri ve okul kıyafetlerindeki %50 ila %70 oranındaki fiyat artışları, veliler için büyük bir mali yük haline gelmiştir.

Eğitime Erişimde Eşitsizlikler Yaşanıyor: Kırsal bölgelerde yaşayan öğrenciler, eğitim materyallerine ve okullara erişimde daha büyük zorluklarla karşılaşmaktadır. Okul servislerinin maliyetlerinin yükselmesi, yoksul ailelerin çocuklarını okula göndermelerini zorlaştırmaktadır. Özellikle taşınmalı eğitimin kaldırıldığı bölgelerde, öğrencilerin okula erişimi ciddi anlamda azalmış, okul terk oranları artmıştır.

Yetersiz Beslenme ve Sağlık Sorunları: Derinleşen ekonomik kriz ve buna bağlı olarak artan çocuk yoksulluğu, öğrencilerin okullarda yeterli ve dengeli beslenememesine yol açmaktadır. Yetersiz beslenen çocukların bedensel gelişimi, okul için hazır bulunuşluğu, akademik başarısı ve okula devamı da etkilenmektedir. Yoksulluk ve yetersiz beslenme sorunu öğrencilerin uzun vadede eğitimden kopmalarına ve okul terklerine neden olmaktadır.

Eğitimin Niteliğinin Düşmesi: Ekonomik krizin eğitimin niteliği üzerindeki etkileri de olumsuzdur. Devlet okullarına yeterli bütçe ayrılmaması nedeniyle okulların fiziksel altyapısı ve eğitim materyalleri yetersiz kalmaktadır. Ayrıca öğretmenler arasında sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik gibi uygulamalar, eğitimin niteliğini düşürmekte ve eğitim emekçileri arasındaki eşitsizlikleri artırmaktadır.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Eğitim Bütçesi Artırılmalıdır: Devlet, eğitim bütçesini artırarak okullara daha fazla kaynak sağlamalıdır. Okullara yeterli ödenek ayrılarak, eğitim materyalleri, kırtasiye malzemeleri ve diğer ihtiyaçlar ücretsiz olarak sunulmalıdır. Özellikle kırsal ve dezavantajlı bölgelerdeki okulların altyapısı güçlendirilmelidir.

Öğrencilere Bir Öğün Ücretsiz, Sağlıklı Yemek ve İçilebilir Temiz Su Sağlanmalıdır: Tüm kademelerdeki okullarda eğitim gören öğrencilere ayırım yapılmaksızın ücretsiz, sağlıklı, nitelikli bir öğün yemek ve okulda geçirdikleri süre boyunca temiz içme suyu verilmelidir. Bu sayede yetersiz beslenme, çocuk yoksulluğu, okul terki ve devamsızlığı, cinsiyete dayalı ayrımcılık ve eşitsizlikler ortadan kaldırılarak, akademik başarının artırılması sağlanmalıdır.

Kamusal Eğitim Güçlendirilmelidir: Eğitim her çocuğun temel anayasal hakkı ve devlet tarafından karşılanması gereken bir kamusal sorumluluktur. Bu hakkın ihlal edilmemesi için eğitimin ticarileştirilmesi yerine, kamusal bir anlayışla tüm çocukların temiz, sağlıklı, güvenli, tam donanımlı okullarda parasız, eşit, ulaşılabilir eğitim alması sağlanmalıdır. Devlet, tüm eğitim masraflarını üstlenerek her çocuğun eğitim hakkını koruma altına almalıdır.

OKUL BÜTÇESİ VE EĞİTİMDE TİCARİLEŐME

SORUNLAR

Eğitim Bütçesi İhtiyaçları Karşılamamaktadır: Türkiye’de eğitim bütçesinin yeterli düzeyde olmaması, okulların temel ihtiyaçlarının dahi karşılanamamasına yol açmaktadır. Özellikle devlet okulları, gerekli altyapı, eğitim materyalleri ve öğretim araç gereçlerini sağlamakta zorlanmaktadır.

Bu yetersizlik, okullarda fiziki koşulların bozulmasına, sınıfların kalabalıklaşmasına ve eğitimin niteliğinin düşmesine neden olmaktadır.

Okullara Ayrılan Ödenekler Yetersizdir: Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okullara gönderilen ödeneklerle elektrik, ısınma, bakım-onarım gibi temel ihtiyaçlar bile karşılanamamakta, okullar kendi bütçelerini yaratmaya zorlanmaktadır. Bu da eğitimde büyük eşitsizliklere yol açmaktadır.

Velilere Yüklenen Eğitim Maliyetleri Artmaktadır: Eğitim bütçesinin yetersizliği ve okullara yeterli ödenek sağlanmaması, velilerin sırtına ek mali yükler getirmektedir. Okullarda istenilen zorunlu bağışlar, kırtasiye malzemeleri, okul kıyafetleri, ek kaynak kitapları gibi masraflar, hane halkı harcamalarında neredeyse en büyük kalemi oluşturmaktadır. Özellikle dar gelirli aileler, bu masrafları karşılamakta zorlanmakta ve bu durum, çocuklarının eğitime erişimini kısıtlamaktadır.

Eğitimin Ticarileşmesi Süreci Hızlanmıştır: Devlet okullarının maddi kaynak yetersizliği, özel okullara ayrılan kaynaklar eğitimin giderek ticarileşmesine neden olmaktadır. Okul salonlarının ve bahçelerinin ticari faaliyetler için kiraya verilmesi, okullarda kermesler ve bağış kampanyalarının düzenlenmesi fahiş kantin fiyatları gibi uygulamalar, eğitimin kamusal niteliğini zayıflatmakta ve okullar arasında büyük eşitsizlikler yaratmaktadır.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Eğitim Bütçesi Artırılmalıdır: Devlet, eğitime ayrılan bütçeyi acilen artırmalı ve okullara daha fazla kaynak sağlamalıdır. Eğitim bütçesinin en az iki katına çıkarılması, okulların ihtiyaçlarını karşılayabilmesi ve eğitimin niteliğinin artırılması açısından gereklidir.

Okullara Yeterli Ödenek Ayrılmalıdır: Millî Eğitim Bakanlığı, her okula ihtiyacı kadar ödenek sağlamalı ve velilerin sırtına yüklenen eğitim masrafları ortadan kaldırılmalıdır. Velilerden her türlü bağış adı altında para talep edilmesi yasaklanmalı, okulların ticari faaliyetlere yönlendirilmesi engellenmeli, okul kantinlerinde satılan ürünler vergiden muaf tutulmalıdır. Her okulun eğitim hizmetlerini sürdürebilmesi için devlet desteği sağlanmalıdır.

Eğitimin Kamusal Niteliği Güçlendirilmelidir: Eğitim Anayasada güvence altına alınmış temel bir hak ve devlet tarafından verilmesi gereken kamusal bir hizmettir. Kamusal eğitim anlayışı güçlendirilerek, herkesin eşit koşullarda eğitim hakkından yararlanması sağlanmalı ve her öğrencinin nitelikli eğitim alması için gerekli adımlar atılmalıdır.

Velilere Maddi Destek Sağlanmalıdır: Eğitimin tüm kademelerinde eşit ve parasız eğitim uygulamaları hayata geçirilmelidir. Bu hedefle bağlantılı olarak kısa vadede özellikle yoksulluk sınırı altında yaşayan ailelerin çocuklarının eğitim masraflarını karşılayabilmesi için devlet desteği sağlanmalıdır.

EĞİTİM EMEKÇİLERİNİN ÇALIŞMA KOŞULLARI VE MESLEKİ HAKLAR

SORUNLAR

Öğretmenlik Mesleği Kanunu'nun Yaratığı Eşitsizlikler: Kanunun merkezine aldığı, "Eğitim Akademileri"ndeki çarpıklıklar, muğlaklıklar ve belirsizlikler başta olmak üzere, öğretmenler arasında "uzman öğretmen" ve "başöğretmen" gibi kategoriler oluşturulması ile aynı işi yapan öğretmenlerin farklı ücret ve statülere tabi tutularak eşit işe eşit ücret ilkesinin ortadan kaldırılması kanunun en sorunlu düzenlemeleridir. Kariyer basamakları öğretmenlerin mesleki gelişimini değil öğretmenler arası rekabeti teşvik etmekte, empatiyi ve birlikte hareket etmeyi güçleştirmekte, çalışma barışını zedelemektedir.

Öğretmen Açıkları, Sözleşmeli/Ücretli Öğretmenlik Uygulamaları: Öğretmen açıkları ve sözleşmeli/ücretli öğretmenlik uygulamaları eğitimin niteliğini olumsuz etkilemektedir. Sözleşmeli ve ücretli öğretmenler, kadrolu meslektaşları ile aynı işi yapmalarına rağmen, iş güvencesi, özlük hakları ve ekonomik koşullar bakımından dezavantajlı pozisyondadırlar. Eğitimciler arasında oluşturulan farklı statü ve çalışma koşulları ile farklı ücret politikaları, mesleki motivasyonu düşürmektedir.

Çalışma Koşulları Ağır ve Maaşlar Yetersiz: Eğitim emekçilerinin ücretleri, yaşam maliyetleri ve enflasyon oranları karşısında yetersiz kalmaktadır. Özellikle ekonomik krizin derinleştiği son yıllarda maaşlarımız

yoksulluk sınırının altına düşmüş, yaşam standardımız ciddi anlamda gerilemiştir. Ek ders ücretlerinin günün koşullarına göre düşük olması ve yan gelir arayışları eğitim emekçilerinin iş yükünü ağırlaştırmaktadır.

Yardımcı Hizmetli Yetersizliği: Okullarda kadrolu yardımcı hizmetli sayısının azlığı, temizlik hizmetlerinin düzenli yapılmasını zorlaştırmaktadır. Üçte ikisinde kadrolu yardımcı hizmetli bulunmayan okullar, temizlik ve bakım hizmetlerinde büyük zorluklarla karşı karşıyadır. Bu durum okulun tüm bileşenlerinin sağlığını tehdit eden hijyen sorunlarına neden olmaktadır. İşKUR'un bu yıl uygulamaya başladığı İşgücü Uyum Programı (İUP) ile sağlanacak geçici istihdam, okullarda temizlik hizmetlerini aksatacak, hijyen koşullarını olumsuz etkileyecektir. Personel eksikliği nedeniyle okulların temizlik ve bakım hizmetlerinde yaşanacak aksaklıklar en yakıcı sorun olarak gerçekliğini korumaktadır.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Öğretmenlik Mesleği Kanunu Gözden Geçirilmelidir: Öğretmenler arasında eşiitsizlik yaratan mevcut uygulamalar yerine, tüm eğitim emekçilerinin haklarını koruyan ve iyileştiren bir meslek kanunu oluşturulmalıdır. Öğretmenler arasında statü ve ücret farkları yaratmak yerine, mesleki dayanışmayı teşvik eden bir sistem geliştirilmelidir. "Uzman öğretmen" ve "başöğretmen" gibi ayrımlar kaldırılmalı, herkesin eşiit koşullarda çalıştığı bir sistem oluşturulmalıdır.

Sözleşmeli ve Ücretli Öğretmenlik Kaldırılmalıdır: Sözleşmeli ve ücretli öğretmenlik uygulamaları sonlandırılmalı, tüm öğretmenler kadrolu ve güvenceli çalıştırılarak var olan gerçek öğretmen açıkları kapatılmalıdır. Öğretmenlerin iş güvencesi, öğretmenlerin mesleki motivasyonlarının yükseltilerek, eğitimde niteliğin arttırılması için kritik öneme sahiptir.

Maaşlar İyileştirilmelidir: Eğitim emekçilerinin maaşlarında gerekli düzenlemeler yapılarak insanca yaşanabilecek bir ücret düzenine geçilmelidir. Eğitim emekçilerinin gelir düzeyleri yoksulluk sınırının üzerine çıkarılarak mesleki saygınlıklarına yakışır bir hale getirilmelidir.

Kadrolu Hizmetli İstihdamı Artırılmalıdır: Okullarda temizlik ve bakım hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesi için kalıcı çözümler üretilmeli, kadrolu yardımcı hizmetli personel sayısı artırılmalıdır. Geçici iş gücü yerine, sürekli ve güvenceli bir istihdam yapısı oluşturulmalı, esnek, kuralsız ve güvencesiz tüm istihdam biçimlerine son verilmelidir.

MESLEKİ EĞİTİM, MESEM VE ÇOCUK İŞÇİLİĞİ

SORUNLAR

Mesleki Eğitim Çocuk Emegi Sömürsünün Aracı Haline Getirilmiştir:

Son yıllarda Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) ile ilgili yapılan düzenlemeler, öğrencilerin erken yaşta iş gücüne dahil edildiğini ve iş gücü piyasasının kısa vadeli ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik politikalarla eğitimin bir sömürü aracı haline getirildiğini göstermektedir. Düşük ücretle uzun saatler çalıştırılan bu öğrenciler, yeterli eğitim alamamakta ve güvencesiz koşullarda çalışmaktadır. Yeni açıklanan ve kabul edilen “Meslek Eğitimi Politika Belgesi” mesleki eğitim adı altında, çocuk işçiliğini meşrulaştırmakta ve gençlerin işçi olarak kullanılmasına zemin hazırlamaktadır. MESEM’ler, mesleki eğitimin niteliği yerine, sermayeye ucuz işçi kazandırmaya odaklanmakta ve bu durum, çocuk işçiliği ve çocuk emegi sömürüsü sorununu derinleştirmektedir.

Sosyal Güvenlik ve İş Güvencesi Eksikliği: MESEM’lerde çalışma koşulları genellikle zorlayıcı ve uzun saatlere yayılmakta, bu da gençlerin fiziksel ve psikolojik olarak zarar görmelerine neden olmaktadır. “Beceri eğitimi” adı altında yapılan çocuk emegi sömürüsü, öğrencilerin fiziki, sosyal, duygusal ve mesleki gelişimlerini baltalamaktadır.

MESEM Sınıfsal Ayrışmayı Derinleştirmektedir: MESEM’ler, genellikle sosyo-ekonomik olarak dezavantajlı ailelerden gelen çocukları hedeflemekte, bu noktada rıza üretme mekanizmaları gibi çalışmaktadır. MESEM’ler, okullar ile üretim sektörü arasında taşıma bandı görevini üstlenmiştir. “Beceri temelli eğitim yalanı” MESEM’lerde çalışırken ölen ve yaralanan onlarca öğrencinin çalışma koşulları gerçeğine çarpıp dağılmıştır.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Mesleki Eğitimde Niteliğin Artırılması: Mesleki eğitimin amacı, iş gücüne yönelik kısa vadeli çözümler üretmek değil, öğrencilerin çok yönlü gelişimini desteklemek olmalıdır. MESEM'ler kapatılmalı, okullarda verilen mesleki eğitimin niteliği artırılmalı, öğrencilere verilecek mesleki beceriler sektörel değil bilimsel temelde olmalı, öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve yaratıcı düşünme gibi beceriler de kazandırılması hedeflenmelidir.

Çocuk İşçiliği ile Mücadele Edilmelidir: MESEM'ler kapatılmalı ve çocuk işçiliği kesinlikle yasaklanmalıdır. Var olan uygulama kaldırılıncaya kadar öğrencilerin iş güvencesi, sağlık ve sosyal güvenlik hakları ve çalışma koşulları sıkı bir denetime tabi tutulmalıdır. Sermayenin ihtiyaçlarını değil öğrencileri merkeze alan nitelikli bir mesleki eğitim politikası hayata geçirilmelidir.

Mesleki Eğitim Yeniden Düzenlenmelidir: Mesleki eğitime, öğrenciler ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirilmeli, süreç pedagoji ile tam uyumlu yürütülmelidir. Öğrenciler, kendilerini ve ilgi alanlarını tam olarak keşfetmeden belirli bir mesleğe yönlendirilmemelidir. Mesleki eğitimin, öğrencilerin genel eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yeniden yapılandırılması gerekmektedir.

OKULLARIN ALTYAPI SORUNLARI VE FİZİKİ YETERSİZLİKLER

SORUNLAR

Derslik Sayıları Yetersizdir: Nüfusun hızla artmasına rağmen yeni okul ve dersliklerin inşa edilmemesi, mevcut okullardaki sınıfların aşırı kalabalıklaşmasına neden olmaktadır. Kalabalık sınıflarda öğrencilere yeterli bireysel ilgi gösterilememekte, öğretim sürecinin verimliliği düşmektedir. Bir derslikte 40-50 öğrencinin bir arada eğitim görmesi hem öğretmenler hem de öğrenciler için ciddi zorluklar yaratmaktadır.

Bir Binayı Birden Fazla Okul Kullanmaktadır: Deprem illeri başta olmak üzere bazı illerde, fiziki alan yetersizliği nedeniyle bir okul binasının iki ya da üç farklı okul tarafından ortak kullanılması eğitim sürecini olumsuz

etkilemektedir. Okul binaları sabah ve öğleden sonra farklı öğrenci gruplarına hizmet vermekte, bu durum öğrencilerin sağlıklı bir eğitim ortamına sahip olmasını engellemektedir. Ders süreleri uygulamasında bölgesel farklılıklar eğitim emekçileri ve öğrencilerde tartışmalara sebep olmakta, standarda kavuşamaması motivasyonu düşürmektedir.

Okulların Fiziki Altyapısı Zayıftır: Okulların büyük bir bölümü, teknolojik altyapı ve donanım açısından ciddi eksikliklere sahiptir. Özellikle kırsal ve dezavantajlı bölgelerdeki okullarda bilgisayar, laboratuvar, spor salonu gibi temel eğitim araçları ya hiç yok ya da yeterli seviyede bulunmamaktadır. Bu eksiklikler, öğrencilerin eşit ve nitelikli bir eğitim almasını zorlaştırmaktadır.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Yeni Derslikler İnşa Edilmelidir: Hızla artan öğrenci nüfusuna paralel olarak yeni okullar ve derslikler inşa edilmeli ve okulların fiziki kapasitesi artırılmalıdır. Sınıf mevcutları makul seviyelere çekilerek, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına daha iyi cevap verebilecek sınıf ortamları oluşturulmalıdır.

Okulların Ayrı Binalarda Hizmet Vermesi Sağlanmalıdır: Aynı binayı paylaşan okullar için ayrı binalar yapılmalı ya da mevcut okul binaları genişletilmelidir. Böylece okullar, sabah ve öğleden sonra farklı grupları ağırlamak zorunda kalmadan, tam gün eğitim verebilecek duruma gelmelidir. Bu, öğrencilerin daha uzun ve verimli ders sürelerine sahip olmasını sağlayacaktır.

Okulların Fiziki ve Teknolojik Altyapısı Düzeltilmelidir: Okulların teknolojik altyapısı güçlendirilmeli, her okulda bilgisayar laboratuvarı, internet erişimi, spor salonu ve kütüphane gibi temel eğitim araçlarının bulunması sağlanmalıdır. Ayrıca, okullarda bilimsel deneylerin yapılabileceği laboratuvarlar oluşturulmalı, öğrencilere teorik bilgiyi uygulama fırsatı sunulmalıdır.

TASARRUF TEDBİRLERİ EğİTİMİ OLUMSUZ ETKİLEMEKTEDİR

SORUNLAR

Sınıfların Birleştirilmesi ve Kalabalık Sınıflar: Tasarruf tedbirleri kapsamında sınıfların birleştirilmesi, özellikle kalabalık bölgelerde sınıf mevcudunu aşırı derecede artırmıştır. Birleştirilen sınıflarda eğitimin niteliği düşmekte, öğretmenler öğrencilere yeterince ilgi gösterememekte, bu da öğrenme sürecini olumsuz etkilemektedir. Öğrencilerin bireysel gelişimi ve ihtiyaçları göz ardı edilmekte, özellikle kalabalık sınıflarda disiplin sorunları da artmaktadır.

Öğretmenlerin Norm Fazlası Haline Gelmesi: Sınıfların birleştirilmesi, öğrenci sayılarının azalması ve en temel olarak Milli Eğitim Bakanlığının plansız uygulamaları nedeniyle çok sayıda öğretmen norm fazlası durumuna düşmüştür. Norm fazlası haline gelen öğretmenler atıl hale gelmekte ya da ihtiyaç duyulmayan alanlara kaydırılmakta, bu da onları mesleki açıdan olumsuz etkilemektedir. Milli Eğitim Bakanlığının yanlış politikalarının sorumluluğu öğretmenlere yüklenmekte ve öğretmenler mağdur edilmektedir.

Taşımalı Eğitimin Sınırlandırılması ve Servis Sorunları: Taşımalı eğitim uygulamasının sınırlandırılması ve bazı bölgelerde servis hizmetlerinin kaldırılması, özellikle kırsal kesimlerde yaşayan öğrencilerin okula ulaşımını zorlaştırmıştır. Ulaşım imkânı olmayan öğrenciler eğitimden uzaklaşmakta ve devamsızlık oranları artmaktadır. Bu durum, başta kız çocukları olmak üzere erken okul terklerine yol açmaktadır.

Okullarda Temizlik Hizmetlerinin Aksaması: Tasarruf tedbirleri kapsamında okullara ayrılan temizlik bütçeleri yetersiz kalmakta, temizlik personeli sayısı düşmekte ve birçok okul hijyen koşullarını sağlamakta zorlanmaktadır. İşKUR aracılığıyla hayata geçirilen TYP, İUP gibi projelerle geçici temizlik personeli çalıştırılması, uzun vadeli bir çözüm olmamakta ve okullarda hijyen koşullarının bozulmasına neden olmaktadır. Bu durum öğrencilerin ve eğitim emekçilerinin sağlığını ciddi şekilde tehlikeye atmaktadır.

Kalıcı Yaz Saati Uygulaması: Kalıcı yaz saati uygulaması nedeniyle kış aylarında eğitim kurumlarının çoğu hava aydınlanmadan önce açılıyor ve hava karadıktan sonra kapanıyor. Okullardaki uygulamalara göre öğrenciler derslerinin bir kısmını karanlıkta yapmak zorunda kalıyorlar. Bu uygulama öğrenciler ve eğitim emekçileri açısından güvenlik sorunu yarattığı gibi çocukların gelişim özellikleri açısından da riskler taşımaktadır. Öğrencilerin motivasyonunu, hazır bulunuşluğunu olumsuz etkilemekte nitelikli eğitim hakkını engellemektedir.

Öğretmen Atamalarının Yetersizliği: Öğretmen açığı özellikle son yıllarda en önemli sorunlar arasında yer almakta, bu durum eğitimin zaten sorunlu olan niteliğinin daha da bozulmasına neden olmaktadır. Okullarda halen 90 bine yakın ücretli öğretmen istihdam edilmekte, çok sayıda branşta acil öğretmen ihtiyacı bulunmaktadır. Öğretmen atamalarının ihtiyacın çok altında kalması güvencesiz çalışmanın da MEB tarafından meşrulaştırılması anlamına gelmektedir.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİMİZ

Sınıf Mevcutları Azaltılmalıdır: Sınıfların birleştirilmesi yerine, öğrenci sayısına uygun sınıf mevcutları belirlenmeli ve daha küçük sınıf yapıları oluşturulmalıdır. Bu sayede öğretmenlerin öğrencilerle daha yakından ilgilenmesi sağlanacak, bireysel farklılıklara uygun eğitim verilebilecektir. Eğitimin niteliğini artırmak için sınıf mevcutları makul seviyelere indirilmelidir.

Norm Fazlası Öğretmenler Mağdur Edilmemelidir: MEB'in bölgesel bazda daha iyi bir ihtiyaç analizi yaparak, öğretmen atamalarını okulların talepleri doğrultusunda gerçekleştirmesi gerekmektedir. Norm fazlası öğretmenler herhangi bir hak kaybı ya da mağduriyet yaşamadan ihtiyaç duyulan alanlarda yeniden görevlendirilmeli ve bu öğretmenlerin mesleki hakları göz ardı edilmemelidir. Okullar arasında dengeli bir öğretmen dağılımı sağlanarak norm fazlası öğretmen sorununun önüne geçilmelidir.

Taşımali Eğitimdeki Kısıtlamalar Kaldırılmalıdır: Kırsal bölgelerdeki öğrencilerin okula erişimlerini sağlamak için taşımali eğitim hizmetleri sürdürülmeli ve servis hizmetleri yaygınlaştırılmalıdır. Devlet, ulaşım

sorununu çözmek için özel projeler geliştirmeli ve her öğrencinin eğitime erişim hakkını koruma altına almalıdır. Bu adım, eğitime erişimde yaşanan eşitsizliklerin giderilmesine katkı sağlayacaktır.

Okullarda Kalıcı Temizlik Personeli İstihdamı: İŞKUR üzerinden geçici temizlik personeli yerine, okullarda sürekli ve kadrolu yardımcı hizmetli personel istihdam edilmelidir. Temizlik hizmetleri için yeterli bütçe ayrılmalı, okullarda hijyen koşullarının korunması için düzenli denetimler yapılmalıdır.

Kalıcı Saat Uygulamasına Son Verilmelidir: Öğrenciler ve eğitim emekçileri açısından ciddi riskler barındıran kalıcı yaz saati uygulaması sonlandırılmalı, güvenli, sağlıklı ve çocukların gelişim özelliklerini esas alan saat düzenlemesine geri dönülmelidir.

Gerçek Öğretmen İhtiyacı Kadar Atama Yapılmalıdır: Öğretmen açığının kapatılması için ilk aşamada en az 150 bin öğretmen ataması yapılmalıdır. Öğretmen atamaları iktidarın “ekonomik istikrar programına” göre belirlenecek ve keyfi olarak tasarruf yapılabilecek bir alan değildir. Bu nedenle gerçek öğretmen ihtiyacına göre atama yapılarak, giderek büyüyen ataması yapılmayan öğretmenler sorununa kalıcı çözümler üretilmelidir.

“Birlikte güçlüyüz”

EĞİTİM SEN'de
örgütlüyüz!

EĞİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİ SENDİKASI

www.egitimsen.org.tr
bilgi@egitimsen.org.tr

EĞİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİ SENDİKASI

Aziziye Mah. Willy Brandt Sok. No: 13 Çankaya/ANKARA

Tel: 0312 439 01 14 (pbx) Faks: 0312439 01 14

E-posta: bilgi@egitimsen.org.tr Web: www.egitimsen.org.tr